

OOGSTDIALOOG DESTIGMATISERING

Regionaal Leernetwerk Jeugd Utrecht en Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie
11 maart 2021 - Terugkoppeling padlets

WAT Zouden ALLE (TOEKOMSTIGE) JEUGDPROFESSIONALS OVER DESTIGMATISERING MOETEN WETEN?

- Iedereen stigmatiseert
- Ouders (zelf)stigmatiseren ook
- Dat het een breed **maatschappelijk** probleem is
- Wees je **bewust** van de impact van stigmatisering
- Check je aanname bij de cliënt/jeugdige
- Je bent niet je diagnose
- (Zelf)stigma bij jongeren heeft extra effect
- Het belang van de **context** van de diagnose (gezinscontext). Hoe komt bepaald gedrag tot stand?
- Een diagnose is voor iedereen **verschillend**, het is maar een gedragsindicatie

WAT Zouden ALLE (TOEKOMSTIGE) JEUGDPROFESSIONALS MOETEN KUNNEN, DURVEN EN DOEN, OF JUIST NIET DOEN?

- Oprechte interesse: het gesprek aangaan, blijven navragen en geen aannames maken
- Het is 'team effort'!
- Luisteren
- Je 'bent' het niet. Maar je 'hebt' het
- Niet zonder aanwezigheid van gezin (of jeugdige) erover spreken
- Eigen **kwetsbaarheid** tonen
- Wees realistisch
- Gevoel krijgen dat je serieus genomen wordt als jongere
- Gelijkheid
- Professionele nabijheid
- Buiten het 'protocol' durven stappen als het moet
- **Onbevangen** het contact aangaan: hart op de eerste plaats, hoofd op de tweede plaats
- Proces van **interactie**: van mens tot mens in gesprek gaan en systeem erbij betrekken
- Contact maken met jongeren, aansluiten op de leefwereld. Ook bij jeugdigen die minder talig zijn: "wat betekent het voor jou en de omgeving?"
- Je kunt de ander alleen daar ontmoeten waar je zelf bent (en laat dat ook zien)
- Als je je afvraagt: is het nu wél of niet passend om een eigen ervaring in te brengen: **vraag het gewoon!**

WAT STAAT HEN DAARBIJ IN DE WEG?

- Tijdgebrek
- Je eigen verhaal moet niet leidend worden
- Toegeven dat je iets niet weet is ook een kunst
- Het gaat snel over de negatieve/positieve aspecten, maar het is lastig om het neutraal/objectief te benaderen.
- Veel rapportages en stukken lezen maakt dat je de **neiging krijgt om aannames te maken** over diagnoses, terwijl het goed zou zijn om bij elk geval na te vragen hoe de diagnose bij dat individu of gezin eruit zien
- Het goed willen doen/niet durven te falen
- Professionals hebben de neiging tot problematiseren in plaats van normaliseren
- De **overtuiging** dat je als hulpverlener/professional/docent zou moeten weten hoe het zit en het 'goede' antwoord weet
- Als student krijg je tools aangereikt die je automatisch inzet **zonder jezelf te zijn**
- Weerstand, moeilijke en **kritische** vragen stellen.
- De capaciteiten van de cliënten/jongeren om te begrijpen dat een diagnose niet zwartwit is, het is geen oplossing voor alles. Diagnoses hebben over het algemeen een **negatieve lading**

WAT HEBBEN ZE NODIG?

- De houding van het 'niet weten' is belangrijk en is professioneel

- Het moet **onderwerp van gesprek zijn binnen een organisatie**: gesprek aangaan met elkaar, in opleidingen, teams, intervisie over wat professionaliteit inhoudt en hoe de doelgerichte, professionele relatie die je met de ander hebt zich verhoudt tot de "gewone" relatie van mens tot mens. Hoe geef je gelijkwaardigheid vorm in een professionele relatie?
 - Kwetsbaarheid en kracht zijn geen tegenstellingen: eigenheid, openheid, verbinding zijn betere labels. Jezelf mogen zijn. Het oké vinden als iets niet oké is
 - Vanuit organisaties moet er meer oog zijn voor **continuïteit**
 - Neem cultuuropvattingen en context mee
 - Motiverende gespreksvoering
- Je bent je **eigen instrument**: de wetenschap dat je je eigen instrument bent in dit werkveld dus dat zorgen voor jezelf heel belangrijk is
- Op je gemak leren zijn met je eigen tekortkomingen, worstelingen, twijfels
 - Informatie over wat stigmatisering en wat de impact daarvan is
 - Uitgebreidere intake: om beter in te schatten en te bepalen waar iemand last van heeft
- Bewustwording vanuit de jongere dat de hulpverlener niet gelijk alle antwoorden heeft: **"Samen de berg beklimmen"**, Het samen aangaan
 - Zie het als een **dans**: kijk per persoon hoeveel je moet laten zien van jezelf
 - **Samenwerking** in de wijk
- Ruimte om te verwerken wat je hebt gehoord voordat je klaar moet staan voor de volgende

WELKE VRAGEN ZIJN NOG ONBEANTWOORD?

Waarom komen stigmatisering en gespreksvaardigheden zo weinig terug in opleidingen?

Hoe kan je studenten leren meer 'zichzelf' te zijn in gesprekken terwijl ze naar de opleiding komen om 'professional' te worden.

Delen van kwetsbaarheid: waar ligt de grens? Wat is de norm? Hoe kan je hier comfortabel in worden als professional?

Hoe kunnen we ondanks beperkte tijd of andere belangen toch ervoor zorgen dat een kind zich gezien en gehoord voelt?

Hoe verwacht de jeugdige zelf dat zelfonthulling van de jeugdprofessional zinvol kan bijdragen aan de hulpverlening?

Hoe erken je je eigen stigma als de ander nog niet weet wat de diagnose voor hen betekent?

Bedankt voor uw aanwezigheid en interesse in de oogstdialoog!
regionaal-leernetwerk-jeugd-utrecht@hu.nl